

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 02.09.2021 р., протокол №01

Новітня зарубіжна література

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки

магістра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності

014 Середня освіта

(шифр і назва спеціальності)

предметної спеціальності

014.02 Середня освіта. Мова і література

(шифр і назва предметної спеціальності)

(із зазначенням мови)

спеціалізації

014.021 англійська мова і література

(шифр і назва спеціалізації)

освітньо-професійної

програми «Середня освіта (Мова і література (англійська))»

(шифр і назва освітньо-професійної програми)

Бердянськ, 2021

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Ольга БОГОВІН, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 17.06.2021.р., протокол №10.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Новітня зарубіжна література» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська))» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова та література (із зазначенням мови), спеціалізації 014.021 англійська мова і література.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є найвагоміші твори зарубіжної літератури кінця ХХ – початку ХХІ століть, постаті письменників, які їх створили, культурно-історичні передумови розвитку літератури цього періоду, а також літературно-критичний дискурс, створений цими творами.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Новітня зарубіжна література» пов'язаний передусім із:

- культурологією, оскільки література відображає життя в контексті культури, зокрема, культури постмодернізму;
- новітньою історією ХХ–ХХІ століття в загальному для обох дисциплін аспекті соціальних та ментальних змін у добу постіндустріалізації;
- філософією, сучасні концепції якої утворили фундаментальні положення літературно-мистецьких течій ХХ–ХХІ століть (екзистенціалізм, модернізм, постмодернізм, концептуалізм, абсурдизм, метареалізм та ін.);
- естетикою, що з античних часів визначає базисні основи літературознавства та мистецтва в цілому, які по-новому переосмислюються в некласичній та постнекласичній поетиці творів модернізму та постмодернізму;
- теорією літератури, на наукових поняттях якої базується вивчення дисципліни «Новітня зарубіжна література», визначаються нові явища постмодерністської поетики, розглядаються дифузія сучасної жанрової системи та теорія гіпертексту;
- історія зарубіжної літератури. Античність, Відродження, Література Нового часу, Романтизм, Реалізм, Модернізм, література ХХ століття: знання літератури зарубіжних країн попередніх епох є обов'язковою вимогою для вивчення означеної дисципліни;
- лінгвістикою, що має чимало спільних аспектів, зокрема, когнітивний та мовно-стилістичний аспекти вивчення художнього тексту, а також з її сучасними напрямками, такими як: лінгвістична філософія, структуралізм, постструктуралізм та деконструктивізм;
- семіотикою, що так само, як і літературний постмодернізм у новітній зарубіжній літературі, досліджує семіотичні функції тексту, процеси де/ресемантизації знаків, кодів;
- політологією, оскільки багато з тем і проблем літератури ХХ століття пов'язані з бурхливим політичним життям цієї епохи і знаходять своє відображення в жанрах сучасної дистопії;
- історією мистецтва: історія літератури як різновид творчості невіддільна від історії живопису, скульптури, архітектури та музики; більшість культурних тенденцій означеного періоду знайшли своє відображення не лише в літературі, а й в інших видах мистецтва як от сучасна архітектура, живопис, музика, кіно;
- міфологією, оскільки в літературі межі ХХ–ХХІ століть відбувається активне звернення до міфогенних форм свідомості.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Новітня зарубіжна література» є вивчення найважливіших питань світового літературного процесу другої половини ХХ – початку ХХІ століття, розкриття специфіки естетичних проблем окресленої доби, сутності художніх пошуків та творчих експериментів із жанровими формами, як інтелектуальний роман, філософський роман, сатиричний роман, роман-притча, антиколоніальний роман,

роман-парабола, психологічний роман, анімалістична поезія, постмодерністська драма. Програмою курсу передбачено аналіз етапів літературного розвитку і творчості найвагоміших письменників; вивчення закономірностей взаємодії загальних тенденцій, національного і особистого в літературному процесі; засвоєння теоретичних знань у межах вивчення питань формування літературних жанрів, еволюції художньої форми. Дати майбутнім учителям школи основи фахової підготовки із сучасної зарубіжної літератури, розкрити її багатство в історичній зумовленості і художній цінності, показати поступ літературно-естетичної думки, її вплив на творчий пошук найвидатніших письменників.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Новітня зарубіжна література» є:

- розкрити ідейно-естетичну специфіку літературного періоду, визначити основні художні явища та жанрові різновиди інтелектуальний роман, філософський роман, сатиричний роман, роман-притча, антиколоніальний роман, роман-парабола, психологічний роман, анімалістична поезія, постмодерністська драма), схарактеризувати їх.

- розкрити ідейно-художню своєрідність творчості найвидатніших представників літератури цього періоду, ознайомити студентів зі змістом і поетикою їх провідних творів.

- удосконалювати навички самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, посібниками, енциклопедіями тощо.

- розвивати навички філологічного аналізу художніх творів у єдності змісту та форми.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати такі результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в освітньо-педагогічній галузі в процесі професійної діяльності вчителя англійської мови і зарубіжної літератури або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, робити висновки.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 11. Здатність виявляти повагу та цінувати різноманіття та мультикультурність.</p> <p>СК 3. Здатність формувати в учнів предметні (мовна, мовленнєва, соціокультурна, лінгвокраїнознавча, дискурсивна) компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання англійської мови і зарубіжної літератури.</p> <p>СК 6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з</p>	<p>ПРН 5. Знати тенденції розвитку зарубіжної літератури, літературні напрями, течії, жанри, стилі.</p> <p>ПРН 6. Уміти інтерпретувати й зіставляти літературні явища в сучасній зарубіжній літературі, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p>

<p>англійської мови і літератури; використовувати досягнення сучасної науки в практиці навчання англійської мови і практиці вивчення зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>СК 10. Здатність працювати з англійськомовним текстом: читати, розуміти, самостійно знаходити потрібну інформацію; аналізувати різножанрові тексти.</p> <p>СК 11. Здатність вільно орієнтуватися в сучасних літературних напрямках, течіях, жанрах, стилях новітньої зарубіжної літератури; інтерпретувати художні твори та аналізувати літературну творчість.</p>	
---	--

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 06 кредитів ЄКТС / 180 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Екзистенціалізм як напрям філософії та літератури. Джерела екзистенціалізму (С. К'єркегор, К. Ясперс, М. Хайдеггер). Філософські засади екзистенціалізму. Основні категорії екзистенціалізму: екзистенція, «прикордонна ситуація», «екзистенційний вибір і воля», дві моделі екзистенціальної поведінки (людина бунтівна та свідомо упокорена). Жан-Поль Сартр – голова школи екзистенціалізму у Франції. Вплив феноменології Е. Гуссерля і екзистенціалізму М. Хайдеггера на формування філософських поглядів Сартра. Трактат «Буття і ніщо» – маніфест атеїстичного екзистенціалізму. Драматургія Сартра. Концепція свободи, вибору і «людської долі» в п'єсі «Мухи». Проблема добра і зла в п'єсі «Диявол і Господь Бог». Еволюція поглядів Сартра («Екзистенціалізм – це гуманізм»). Подолання абсурдності буття. Формування філософських поглядів Альбера Камю. Вплив творів Ніцше і Достоєвського на світогляд письменника. «Романтичний екзистенціалізм» в ранній творчості Камю. Абсурд як джерело свободи.

Тема 2. Постмодернізм як напрям світової літератури. Причини, що зумовили появу постмодернізму. Постмодернізм у сучасному літературознавстві. Характерні риси постмодернізму. «Парфумер» П. Зюскінда як яскравий приклад літератури постмодернізму. Проблема винятковості людської особистості в романі Патріка Зюскінда «Парфумер». Позиція героя поза суспільством, духовністю, культурою. Проблема митця і мистецтва в моноп'єсі П. Зюскінда «Контрабас». Безглуздя та абсурдність світу в новелі «Голубка». Проблема самотності людини.

Тема 3. Англійський філософський роман. Феномен постмодернізму в англійській літературі кінця ХХ століття. Загальна характеристика англійського філософського роману. Вплив філософії Геракліта, екзистенціалізму Сартра і Камю на світогляд Фаулза. Роздуми про мистецтво і людську природу в книзі «Аристос». Постмодерністський дискурс романів Фаулза в поєднанні з побудовою індивідуального проекту особистості. «Колекціонер», «Маг» («Волхв»), «Жінка французького лейтенанта». Концепція мистецтва у «Вежі з чорного дерева», сенс назви твору.

Тема 4. Роман Джона Фаулза «Колекціонер». Творча еволюція Джона Фаулза та його філософсько-естетична позиція. Огляд романістики письменника. Своєрідні риси його стилю, інтелектуалізм (поняття «інтелектуальний роман»). Гра з літературними текстами в романі «Колекціонер». Філософська проблематика твору та майстерність автора у

створенні образів. Інтерпретація назви твору. Поєднання філософського та естетичного у наскрізній проблемі твору «свобода – необхідність». Своєрідність постановки проблеми.

Тема 5. Інтелектуальний роман Айріс Мердок «Єдиноріг». Жанрові моделі у творчій спадщині Айріс Мердок. Коло наукових зацікавлень викладача філософії оксфордського університету А.Мердок (від Сартра до Платона). Риси філософсько-психологічного роману у творчості письменниці. Концепція художнього психологізму в романах А. Мердок. «Готичний» роман у творчості авторки. Традиції «готичності» у романі «Єдиноріг». «Містичний» план у романі «Єдиноріг» (Ганна Крін-Сміт та її таємниця). Заперечення екзистенціалістської філософії як аморальної: реалізація категорій «вибору» та «свободи» у творі (Макс Лежур, Еффінгем Купер).

Тема 6. «Екологічний гуманізм» пейзажної та анімалістичної лірики Теда Х'юза. «Екологічний гуманізм» пейзажної та анімалістичної лірики Теда Х'юза. Особливості індивідуального стилю Теда Х'юза: особливості поетичної зображальності, нові естетичні засоби, розширення меж поезії (кінематографічні прийоми, панорамність). Провідна тематика поетичної творчості автора: зачаття – народження – смерть. Основні бінарні опозиції поезії: життя і смерті, людина і природа, гармонійність природи та дисгармонійність суспільства. Динамічність поетичного хронотопу у творах Теда Х'юза. Своєрідність екологічного мислення Теда Х'юза: міфологізація дійсності, метафізичність уявлень, «екологічна» мораль, тонкий психологізм, використання алегоричного та символічного планів.

Тема 7. Полікультурність сучасної американської літератури. Мультинаціональний склад американського письменства кінця ХХ – початку ХХІ століття. «Українське відгалуження» літературного процесу США: А. Мельничук, І. Забитко, Ч. Паланік, С. Фоер.

Тема 8. Специфіка американської постмодерністської малої прози. Постмодернізм як феномен літератури другої половини ХХ століття. Основні підходи до його визначення. Література «чорного гумору» в США як вияв постмодерної естетики. Характеристика творчого шляху Дональда Бартелмі та Томаса Пінчона. Фрагментарність оповіді та колаж як провідні прийоми постмодерністського тексту Дональда Бартелмі (на матеріалі оповідання «Повістка»). Особливості двопланової композиції оповідання Томаса Пінчона «Ентропія».

Тема 9. Конфлікт «ідеалів» у п'єсі Теннессі Вільямса «Трамвай “Бажання”». Перша «серйозна» американська драма: задум п'єси. Історія створення. Специфіка назви твору. Ідейний зміст п'єси: біографічні елементи у творі. Аристократка Півдня Бланш Дюбуа як представниця «вимираючої касті». Стенлі Ковальски – «людина мавпа». Проблема «масового» американця у творі. Втілення героя-конформіста в образі Стелли Дюбуа-Ковальски.

Тема 10. Інтертекстуальний вимір англійської постмодерної драматургії: Т. Стоппарда «Розенкранц і Гільдернстерн мертві». Особливості англійської драматургії к. ХХ – поч. ХХІ ст (творчість Гарольда Пінтера, Томаса Стоппарда). Джерела та історія створення драми «Розенкранц і Гільдернстерн мертві». Шекспірівський текст у п'єсі: персонажі п'єси «Гамлет» Шекспіра та інтерпретація їх образів Т. Стоппардом. Постмодерністський принцип гри та його реалізація у п'єсі.

Тема. 11. Феномен Франсуази Саган. Становлення Франсуази Саган як особистості й письменниці. Літературна доля роману «Здрастуй, смутку!». Причини успіху й популярності твору. Проблематика роману. Образна система твору. Символіка назви твору.

Тема. 12. Постмодерністська рецепція міфу в романі К. Рансмайра «Останній світ». Особливості літературних процесів у сучасній німецькомовній прозі (П. Зюскінд, К. Рансмайр: короткі біографічні дані). Історія створення роману К. Рансмайра «Останній світ». Джерела роману К. Рансмайра: давньогрецька міфологія, «Метаморфози» Овідія

(основні сюжети й образи). Інтертекстуальний простір твору. Особливості змалювання міста Томи: двоплановість простору («верх-низ»). Розкриття теми тоталітаризму в романі.

Тема 13. Італійська література к. ХХ століття. Загальна характеристика італійської літератури ХХ століття. Ідейно-художня своєрідність творчості А. Моравія. Короткий огляд життєвого і творчого шляху письменника. Трагічна роз'єднаність і самотність людей в романі «Байдужі». Образ Рима в романі «Римлянка» та збірнику «Римські розповіді». Проблематика роману «Чочара». Особливості стилю А. Моравія. Ідейно-художня своєрідність творчості У. Еко. Короткий огляд творчого шляху письменника. «Ім'я троянди» як інтертекстуальний роман. Проблематика роману «Маятник Фуко».

Тема 14. Постмодерністський код у романі Умберто Еко «Ім'я троянди». Умберто Еко – знакова постать світової літератури, його наукові інтереси та естетичні вподобання. Перегук середньовіччя та сучасності в романі «Ім'я троянди»: образи, історичний контекст, час і простір твору. Діалог із А. Конан Дойлем у романі «Ім'я троянди»: образ Ш. Голмса та В. Баскервільського. Багаторівневе кодування сюжету, міксування жанрів та інтертекстуальність у романі як вияв постмодерністської «боротьби за читача». Символіка назви твору. Образ бібліотеки-лабіринту, його сюжетотворчі й текстотворчі функції. Особливості індивідуального стилю Умберто Еко.

Тема 15. І. Кальвіно. «Якщо однієї зимової ночі подорожній...» – роман-пародія на літературні стилі. Італо Кальвіно – неперевершена постать італійської літератури ХХ ст. Роман «Якщо однієї зимової ночі подорожній...» – «феєрична літературна гра». Поняття «гіпертекст» та втілення його ознак у творі. Погляди письменника на роль літературних стилів. Образи Читача і Читачки – головні і наскрізні персонажі роману, їхня функція у творі.

Тема 16. Загальна характеристика японської літератури ХХ століття. Огляд творчості Акутагави Рюноске. Поетичний світ Ісікава Такубоку. Ідейно-художня своєрідність творчості Ясунарі Кавабати. Творчість Кобо Абе.

Тема 17. Традиції та новаторство в сучасній японській літературі. Японська культура після Другої світової війни: зближення із західним типом мислення, відчуження людини від суспільства, повернення до традицій. Жанрова і тематична розмаїтість новел Р. Акутагави. Роль європейської та японської літературних традицій в його творах. Переплетення модерністських прийомів і елементів традиційної японської культури в творчості Я. Кавабати. Чайна церемонія як основа повісті «Тисячокрилий журавель». «Потік свідомості» в повісті «Озеро». Дослідження теми смерті в романі Ю. Місіми «Сповідь маски». Вплив самурайської етики на естетичну систему Місіми. Естетизація руйнування і саморуйнування в романі «Золотий храм».

Тема 18. Поетика інтертекстуальності у творчості Г. Г. Маркеса та Х. Л. Борхеса. Поняття «магічного реалізму» в творчості Гарсія Маркеса. Відображення історико-культурної самотності Латинської Америки в творчості Маркеса. «Сто років самотності» як узагальнення долі латиноамериканського континенту. Національна міфологема самотності. Епопея про рід, який переживає самотність. Основні сюжетні лінії роману, міфосхеми, міфообрази. Мотив землі Макондо як мотив землі обетованої. Родові та загальнолюдські закономірності в хроніці життя шести поколінь Буендія. Проблематика роману: проблема родової замкнутості, кохання й шлюбу; особистості та цивілізації, технічного прогресу; біологічного, матеріального й духовного в розвитку особистості; проблема зміни поколінь і цивілізацій; історичного й метафізичного часу. Поєднання високого й низького, комічного й трагічного, синкретизм епічних, міфологічних і біблейських елементів, ідея «карнавалу» в романі. Символічний зміст оповідання Г. Маркеса «Стариган із крилами».

Модуль 2

Тема 1. Сучасна зарубіжна проза: проблематика, жанри, образи. Поняття «сучасна зарубіжна література», хронологічні межі. Мета і об'єкт курсу. Проблематика

художніх творів. Сенсаційність як провідна ознака сучасної прози. Два протилежні способи творення художнього світу: реалістичний та постмодерний. Характерні риси сучасної новели. Притчовий та неоміфологічний принципи новітньої прози. Тематичний діапазон і жанровий синкретизм сучасної зарубіжної літератури.

Тема 2. Депримізм як постекзистенційна течія в літературі. Загальний огляд тенденцій розвитку новітньої французької літератури. Літературні премії у Франції. Французький депримізм як об'єднання покоління письменників постколоніального часу. Характерні особливості депримізму. Представники. Творчість М. Уельбека і Ф. Бегбедера. Новітній французький «жіночий» роман як явище сучасної французької літератури.

Тема 3. Іронічно-ігрові принципи творчості Ф. Бегбедера. Постмодернізм як напрям сучасної французької літератури. Короткі відомості про життя і творчість французького письменника. Композиційні особливості роману Ф. Бегбедера «99 франків». Проблематика антирекламного роману Ф. Бегбедера «99 франків». Образна характеристика Октава: рекламист-кар'єрист чи нонконформіст? Риси антиутопії в романі Ф. Бегбедера (роль епіграфа, зв'язок із творчістю О. Хакслі). Основні ознаки постмодернізму в романі Ф. Бегбедера (іронічність, цитатність, інтертекстуальність, колажність, принцип гри). Світ богемі як вияв «комплексу дефіциту особистості» в романі Ф. Бегбедера «Канікули в комі».

Тема 4. Даніель Пеннак як автор сучасного французького детективного роману. Короткі відомості про життя і творчість Даніеля Пеннака. Правила дитячого читання в книзі «Як роман»: відстоювання прав дитини-читача. Жанрова специфіка «чорного детективу» (noir) в творчості Д. Пеннака (серія детективних романів «Сага про Малоссена»). Образ сучасного Парижа та його мешканців у романі «Все для людоджерів» Д. Пеннака. Характеристика образу Бенжамена Малоссена. Проблематика роману (викриття абсурдності суспільства споживання). Метафоричний сенс назви роману.

Тема 5. Новітня німецькомовна література: зв'язок із постколоніальною епохою. Лауреат Нобелівської премії – Г. Грасс. Загальна характеристика його творчості. П. Зюскінд і його творіння постмодерністської доби. Життя і творчість австрійського письменника К. Рансмайра.

Тема 6. Постмодерністська ситуація зникнення книги та її автора в романі К. Рансмайра «Останній світ». Короткі відомості про життя і творчість К. Рансмайра. Оригінальний задум і міфологізація дійсності в романі. «Останній світ» як результат тоталітарного правління. Жертви тоталітаризму: Овідій Назон і Піфагор. Метаморфози як утеча від абсурду буття. Місто Томи – царство оживлених художніх образів. Символіка образу та художня роль Котта. Символіка роману (іржа, залізо, камінь, попіл, книга, карнавал, вогонь, слимаки, носоріг, птахи, гори, море). Характеристика міфологічних образів (Ехо, Арахна, Кипарис, Лікаон, Ясон, Прокна, Філомела, Девкаліон, Пірра).

Тема 7. Мала проза П. Зюскінда в контексті постмодерністської літератури. Розвінчування модерністського міфу про можливість митця перетворити своєю творчістю світ у моноп'єсі «Контрабас». Вибудовування свого ілюзорного світу відповідно до власного уявлення про ідеал в оповіданні «Голубка». Засвідчення двозначної ролі мистецтва в людському житті.

Тема 8. Інтертекстуальність та інтермедіальність творчості Х. Муракамі («До півдня від кордону, на захід від сонця»). Короткі відомості про життя і творчість Харуки Муракамі. Особливості художнього стилю письменника. Символіка назви роману. Проблематика роману «До півдня від кордону, на захід від сонця». Інтертекстуальність роману.

Тема 9. Поетика романів Кадзуо Ішігуро «Залишок дня». Короткі відомості про життя і творчість К. Ішігуро. Особливості композиції роману Кадзуо Ішігуро «Залишок дня»: ретроспективне розгортання сюжету. Роль оповідача в процесі ретроспективного розгортання сюжету роману. «Лакейський» погляд на світ у романі Кадзуо Ішігуро «Залишок дня». Інтертекстуальність роману.

Тема 10. Форми наративної гри в романі Маркуса Зузака «Крадійка книжок». Короткі відомості про життя і творчість автора. «Крадійка книжок» як роман про Другу світову війну. Особливості нарації твору. Сюжетно-композиційна, ідейно-тематична, символічна різноплановість категорії смерті в романі «Крадійка книжок». Символіка роману.

Тема 11. Прийоми постмодерністської гри в «Скляному равлику» Милорада Павича. Постмодернізм як напрям світової літератури: передумови виникнення, характерні особливості, представники. Інтертекстуальність як визначальна риса постмодернізму. Функції алюзій та ремінісценцій у сучасному романі. Короткі відомості про життя і творчість Милорада Павича. Жанрові експерименти: епічне і драматичне в «Скляному равлику». «Символічна реальність» твору «Скляний равлик» як поєднання міфологічного, історичного та художнього вимислу. Утілення в творі «Скляний равлик» рис постмодернізму: прийоми гри письменника з текстом і читачем, варіанти фіналу. Багатозначність символіки твору. Роль центральної метафори.

Тема 12. Специфіка маргінальної літератури. Соціальний контекст і онтологічний вимір поняття «маргінальність». Маргінальність як світовідчуття сучасної людини. Проблематика маргінальної літератури. Представники. Епатаж як форма вияву протесту проти системи у творах маргінальної літератури.

Тема 13. Проблематика епатажної творчості Чака Паланіка. Життя і творчість Чака Паланіка. Проблематика роману «Задуха». Задуха як протест проти системи. Жанрові та композиційні особливості роману Ч. Паланіка «Колискова».

Тема 14. Поетика роману М. Каннінгема «Годинник». Короткі відомості про життя і творчість письменника. Композиційні особливості роману. Роман «Міссіс Деллоуей» Вірджинії Вульф як структуротвірний лейтмотив твору. Проблематика роману. Назва як спосіб актуалізації ідеї в романі. Інтертекстуальне поле роману.

Тема 15. Заперечення як визначальна риса художнього світу Д. Коупленда («Покоління ІКС»). Відомості про життя і творчість письменника. Особливості виникнення і поширення терміну «покоління Х» у суспільстві, науці та літературі. Жанрові та композиційні особливості роману Д. Коупленда «Покоління Ікс». Характеристика коуплендівського покоління. Проблематика і символіка роману.

Тема 16. Сучасна художня література для юнацького читання. Ідея цінності життя в романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок». Короткі відомості про життя і творчість письменника. Історія написання роману Джона Майкла Гріна «Провина зірок». Символічний зміст епіграфа. Проблематика твору (життя і смерть, боротьба за життя, сприйняття соціумом «не таких» дітей, складності першого кохання, взаємовідносини підлітків, батьків і дітей). Характеристика образів роману. Інтертекстуальність роману (алюзії до В. Шекспіра: 55-й сонет, трагедія «Юлій Цезар»; Емілі Дікенсон, Кьєркегора, Хайдеггера). Роль і значення метафор у романі (метафори води, смерті). Філософський зміст назви роману.

Тема 17. Роман Йоанни Ягелло «Кава з кардамоном» як протест проти бездушного світу дорослих. Короткі відомості про життя і творчість письменниці. Історія створення роману Йоанна Ягелло «Кава з кардамоном».

Композиційні особливості твору. Проблематика роману (прірва відчуження й нерозуміння між батьками та дітьми, пошуки підлітками свого місця й себе в непростому вирі життєвих проблем, у дружбі та коханні, проблема сімейних таємниць, які руйнують родинний затишок, вибір у складних життєвих ситуаціях, відповідальність за власні вчинки, життя дитини з дитбудинку). Характеристика образів твору.

Тема 18. Розвиток науково-фантастичного роману в новітній світовій прозі. Проблематика роману Данієла Кіза «Квіти для Елджернона». Короткі відомості про життя і творчість автора. Своєрідність жанру соціальної фантастики. Характеристика образу Чарлі Гордона. Проблематика роману. Символіка назви твору.

Тема 19. Літературні традиції в повісті Ніла Геймана «Кораліна». Короткі відомості про життя і творчість письменника. Історія створення повісті «Кораліна». Літературні впливи. Жанрова своєрідність твору (зв'язок із, фольклором, дитяче фентезі, трилер, хорор, містичний, детективний роман тощо). Роль передмови до твору. Проблематика повісті.

Тема 20. Роман Р. Рітза «Будинок дивних дітей» та його екранізація: інтермедіальний аспект. Інтермедіальний аналіз літературного твору: історія питання та теоретичні принципи. Феномен синтезу мистецтв. Інтермедіальність як форма репрезентації дійсності. Фотомистецький і кінематографічний коди в романі Ренсома Рітза «Будинок дивних дітей міс Перегрін». Історія написання роману. Слово і образ в романі Р. Рітза «Будинок дивних дітей Міс Перегрін»: кінематографічний аспект.

3. Рекомендована література

Базова

1. Висоцька Н. О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму: Монографія. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. 456 с.
2. Давиденко Г. Історія новітньої зарубіжної літератури. Київ: ЦУЛ, 2008. 400 с.
3. Криворучко С. К. Література країн західної Європи межі ХХ–ХХІ століття: підручник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. 248 с.
4. Павличко С. Зарубіжна література. Київ: Основи. 2001. 524 с.
5. Штейнбук Ф. Конвергенція тілесних мікротопосів у сучасній світовій літературі: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. 248 с.

Допоміжна

1. Александрова Г. О. Іронічний підтекст роману Д. Пеннака «Усе для людоджерів». *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. Київ: Гельветика, 2021. Том 32 (71). № 1. Ч. 3. С. 100–104.
2. Александрова Г. О. Традиції французького нуару в романі Даніеля Пеннака «Усе для людоджерів». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. Одеса: Гельветика, 2020. № 46. Том 3. С. 12–15.
3. Александрова Г. Поліаспектність образу людоджерів у романі Даніеля Пеннака «Усе для людоджерів». *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 36. Том І. С. 93–98.
4. Александрова Г. Той, хто читає вголос, увесь як на долоні перед очима, які слухають. Вивчення творчості Даніеля Пеннака в 11 класі. *Зарубіжна література в школах України*. 2021. № 1. С. 16–19.
5. Боговін О. Базові поняття французької семіотичної школи у сучасному прочитанні. *Південний архів. (Збірник наукових праць. Філологічні науки)*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. Вип. 74. С. 136–139.
6. Боговін О. В. Культурний код як функціональний елемент сучасного літературознавчого дискурсу. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки*. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. Вип. XV. С. 114–119.
7. Боговін О. В. Поняття «код» у термінологічному апараті літературознавчих методологій: версія Умберто Еко. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки*. Бердянськ: БДПУ, 2017. Вип. XIV. С. 53–59.
8. Денисова Т. Н. Всесвітні трагедії від Джонатана Сафрана Фоера. *Слово і час*. 2009. № 1 (577). С. 28–38.
9. Енциклопедія постмодернізму / пер. з англ. В. Шовкун / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора. Київ: вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с.

10. Літературно-джазові імпровазації: інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів: Срібне слово, 2019. 396 с.
11. Матійчак А. Жанрові моделі Айріс Мердок. *Питання літературознавства*. 2007. Вип. 77. С. 221–230.
12. Музична фактура літературного тексту: інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів: Априорі, 2017. 352 с.
13. Barth Nicole. The beginning of the essay often comes. URL: <http://a.parsons.edu/barth575/parsons/sp06/trachim.pdf> (дата звернення 21.08.2021)
14. Bloom H. A. A Comedy of Wordly Salvation. *The New York Times Book Rev.* 1986. Jan. 12.
15. Bohovin O. The concept of “code” in terminological apparatus of literary methodologies: historiographic aspect (part 1) // Наукові записки. – Випуск 162. – Серія: Філологічні науки. – Кропивницький: ПБВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2017. – С. 61–67.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library (дата звернення 10.08.2021)
2. Національна бібліотека України імені Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua> (дата звернення 10.08.2021)
3. Велика електронна бібліотека. URL: <http://www.big-library.info/> (дата звернення 10.08.2021)
4. Бібліотека світової літератури (оригінали та переклади). URL: <http://www.ae-lib.org.ua/> (дата звернення 10.08.2021)
5. Бібліотека Максима Мошкова. URL: <http://www.lib.ru/> (дата звернення 20.08.2021)
6. Наукова бібліотека. URL: <http://elibrary.ru> (дата звернення 10.08.2021)
7. Зарубіжна література (твори). URL: <http://www.booksite.ru/zarublith.htm> (дата звернення 10.08.2021)
8. Український журнал іноземної літератури «Всесвіт». URL: <http://www.vsesvit-journal.com/index.php> (дата звернення 10.08.2021)

4. Методи навчання:

1. За характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, дедуктивний, індуктивний.
2. За рівнем самостійності розумової діяльності: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.
3. За джерелом знань: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж, робота з книгою); наочні (демонстрація, ілюстрація, спостереження); практичні (практична робота, виконання завдання).
4. За дидактичними цілями: методи організації навчальної діяльності, стимулювання і релаксації, контролю та оцінки.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю

90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни